

Do ustalenia
przed **rejestracją**
firmy

A1. CZY NA PEWNO BĘDZIESZ PROWADZIĆ DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ?

Zdecydowałeś się zarejestrować firmę i opodatkowywać przychody na zasadach przewidzianych dla działalności gospodarczej? Czy wiesz, jakie warunki, należy spełnić aby dana działalność była uznana za działalność gospodarczą?

Co jest działalnością gospodarczą dla celów podatkowych PIT?

W kontekście opodatkowania PIT należy spojrzeć na definicję działalności gospodarczej z ustawy o podatku dochodowym osób fizycznych. Znajdziemy ją w art. 5a pkt 6, który mówi, że za działalność gospodarczą uważa się działalność zarobkową – wytwórczą, usługową, handlową, budowlaną, prowadzoną:

- we własnym imieniu bez względu na jej rezultat oraz
 - w sposób zorganizowany i ciągły,
- z której przychody nie są zaliczane do innych źródeł

Kiedy działalność NIE będzie uznana za działalność gospodarczą?

Oprócz wskazania, co uważa się za działalność gospodarczą, istnieją również przesłanki wskazujące kiedy danej działalności nie należy rozumieć jako działalności gospodarczej. Warunki wykluczające odnajdziemy w art. 5b. ustawy o PIT, który mówi, że za działalność gospodarczą **nie** uznaje się czynności, jeżeli **łącznie** spełnione są następujące warunki:

1. odpowiedzialność wobec osób trzecich za rezultat tych czynności oraz ich wykonywanie (z wyłączeniem odpowiedzialności za popełnienie czynów niedozwolonych), ponosi zlecający wykonanie tych czynności,
2. czynności są wykonywane pod kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonych przez zlecającego te czynności,
3. wykonujący te czynności nie ponosi ryzyka gospodarczego związanego z prowadzoną działalnością.

Sam wpis w CEIDG, jeśli łącznie są spełnione powyższe warunki – nie świadczy o prowadzeniu działalności gospodarczej w rozumieniu ustawy o PIT.

Zauważmy, że dopiero **łącznie spełnienie** powyższych warunków wyklucza rozpoznanie danych przychodów jako z działalności gospodarczej. Jeśli z powyższej listy, dotyczy nas jedno albo dwa zastrzeżenia, to wciąż możemy mówić o prowadzeniu działalności gospodarczej dla celów PIT - co oznacza, że możemy dla tych przychodów wybrać jeden z trzech sposobów opodatkowania firmy.

Jeśli zaś dotyczą nas wszystkie trzy powyżej wskazane przesłanki, to - mimo że działamy dla zysku, w sposób zorganizowany i we własnym imieniu - nie prowadzimy działalności gospodarczej.

Jak można udowodnić prowadzenie działalności gospodarczej?

Aby zabezpieczyć się przed negacją fiskusa, że dana działalność jest działalnością gospodarczą, można zastrzec w umowach z klientami warunki współpracy. Zapisy w umowie mogą stanowić, że np. odpowiedzialność za ryzyko gospodarcze oraz wobec osób trzecich będzie ponosić zleceniobiorca, że przedsiębiorca nie będzie podporządkowany kierownictwu Zleceniodawcy, będzie miał swobodę co do sposobu wykonywania pracy (swobodę, a nie pełną dowolność) itd.

Przy czym, istotne jest, aby w rzeczywistości nie miały miejsca czynności wyłączające uznanie danej działalności za działalność gospodarczą. Zapisy w umowie mają drugorzędne znaczenie. Jeżeli treść w umowie przeczy rzeczywistości - umowa nie jest brana pod uwagę, przy ocenie działalności gospodarczej przez fiskusa.

A2. KOD PKD DLA TWOJEJ DZIAŁALNOŚCI

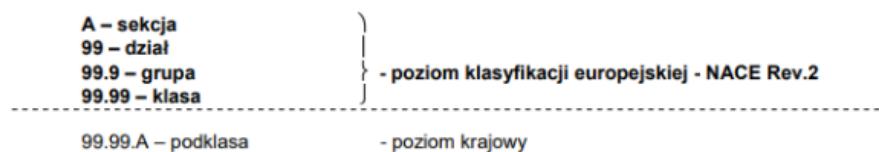
Rejestracja firmy w CEIDG wymaga podania kodu PKD.

Co to jest PKD i dlaczego muszę go podawać?

Kody PKD zostały wprowadzone Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (Dz.U. 251, poz.1885, z późn. zm.).

Klasyfikacja ta jest umownie przyjętym, hierarchicznie usystematyzowanym podziałem zbioru rodzajów działalności społeczno-gospodarczej jakie realizują jednostki (podmioty gospodarcze). Struktura kodów PKD składa się z pięciu poziomów:

- poziom I - sekcja: oznaczony jest jedną literą.
- poziom II - dział: oznaczony jest dwoma cyframi
- poziom III - grupa: oznaczona jest trzema cyframi
- poziom IV - klasa: oznaczona jest czterema cyframi
- poziom V - podklasa: oznaczona jest czterema cyframi oraz jedną literą

Zasadniczo, w rejestrach urzędowych należy podawać kod na najniższym poziomie PKD, czyli wg podklasy.

Kody PKD służą celom statystycznym - stosuje się je w statystyce, ewidencji i dokumentacji oraz rachunkowości, a także w urzędowych rejestrach i systemach informacyjnych administracji publicznej. Obowiązki te wynikają z ustawy o statystyce publicznej.

Ile można podać kodów PKD w CEIDG?

W zgłoszeniu CEIDG obowiązkowo musisz wskazać **kod przeważający PKD**. Będzie nim ten, który najlepiej i najbliższej opisuje Twoją podstawową działalność, główny profil firmy - z której zamierzasz osiągać najwięcej przychodów.

Jako kod przeważający można podać tylko jeden kod PKD.

Obok kodu przeważającego jest jeszcze miejsce na inne kody PKD, poboczne (dodatkowe). Podajesz je, jeśli jako przedsiębiorca wykonujesz inne czynności lub inny rodzaj działalności (działalność drugorzędna) - poza tymi wskazanymi poprzez kod przeważający.

Nie ma ograniczenia co do maksymalnej ilości kodów dodatkowych. W razie potrzeby zgłoszenia większej liczby kodów PKD niż przewiduje to wniosek CEIDG, na którym jest możliwe podanie 9. kodów, wypełnij dokument CEIDG-RD i dołącz do głównego wniosku.

Mimo że nie ma limitu liczby kodów PKD, to przy zakładaniu firmy, należy wpisać tylko te, które będą faktycznie dotyczyć Twojej działalności, nie wpisywać ich na "zapas".

Jeśli w trakcie prowadzenia firmy dojdzie nowy kod lub istniejący się zmieni - wystarczy zaktualizować wniosek CEIDG. Aktualizacji w tym zakresie można dokonać w dowolnym momencie - w ciągu 7 dni od zaistnienia zmiany.

Pełna lista kodów PKD wraz z objaśnieniami jest dostępna na stronie [Głównego Urzędu Statystycznego](#).

PKD a PKWiU

Od kodów PKD należy odróżnić kody PKWiU, które są stosowane do konkretnie świadczonej usługi. Choć są one zbliżone, to stosowane są w innych celach:

- **PKD** - to klasyfikacja (rodzaju) działalności, należy go podać w CEIDG,
- **PKWiU** - to klasyfikacja produktów (wytworów lub usług). PKWiU jest istotny przy ustalaniu prawidłowej stawki VAT, zwolnienia z podatku, czy z kasy fiskalnej. Nie trzeba go nigdzie zgłaszać.

Zobacz, pozostałe [klasyfikacje statystyczne](#) mające zastosowanie przy prowadzeniu działalności gospodarczej.

Które PKD wymagają rejestracji do VAT?

Nie ma bezpośrednich przepisów wskazujących, że konkretny numer PKD zobowiązuje do rejestracji do VAT. Jednak pośrednio można wyczytać, kiedy PKD łączy się rejestracją do VAT.

W ustawie o VAT wymienionych jest parę czynności, które nakazują być czynnym podatnikiem VAT, np. usługi doradztwa. Co może nam odpowiedzieć, że jeśli dla naszej działalności zastosowanie ma kod PKD 62.02.Z, to powinniśmy zarejestrować się do VAT, ponieważ PKD 62.02 obejmuje działalność związaną z doradztwem.

Co ważne liczy się fakt wykonywania określonych usług. Przykładowo zgodnie z PKD podklasa 68.31.Z obejmuje działalność agencji obrotu nieruchomościami w zakresie:

- pośrednictwa w kupnie, sprzedaży i dzierżawie nieruchomości,
- doradztwa i szacowania wartości nieruchomości związanych z jej kupnem, sprzedażą lub dzierżawą.

Zakwalifikowanie w działalności w/w nr PKD nie musi jednoznacznie dyskwalifikować danego przedsiębiorcy ze zwolnienia z VAT ponieważ w sytuacji, kiedy nie prowadzimy usług doradztwa w zakresie nieruchomości, a jedynie pośrednictwo w kupnie nieruchomości, nadal możemy korzystać ze zwolnienia podmiotowego.

Jaki kod PKD wybrać: Zobacz: Załącznik nr 2: [przykładowe kody PKD w branży IT i freelancerów](#).

A3. JAKĄ FORMĘ OPODATKOWANIA WYBRAĆ?

Rejestrując firmę w CEIDG w polu "oświadczenie o formie opłacania podatku dochodowego" wskazuje się, którą formę opodatkowania przedsiębiorca wybiera dla swojej działalności. W zależności od tego, co wybierze, inna będzie wysokość przyszłego podatku, a także zakres prowadzonej dokumentacji.

Wyróżniamy trzy formy opodatkowania: zasady ogólne (skala podatkowa), podatek liniowy oraz ryczałt. Różnią się one w zakresie wysokości podatku, składki zdrowotnej oraz przysługujących preferencji podatkowych.

Zasady ogólne

Przy tej formie opodatkowania można odliczyć koszty, przysługuje najwięcej ulg podatkowych oraz wspólne rozliczenie się z małżonkiem.

Jakie stawki obowiązują w zasadach ogólnych podatku wg skali?

PIT:

- dochód do 30.000 zł jest zwolniony z opodatkowania, oznacza to, że ta forma opodatkowania jako jedyna posiada **tzw. kwotę wolną od podatku**,
- podatek liczony jest progresywnie a to oznacza, że do progu dochodu **120.000 zł** stawka podatku wynosi 12%, powyżej wskazanego progu 32%.

ZUS:

- dla tej formy opodatkowania składka zdrowotna wynosi 9% osiągniętego dochodu, jednak nie mniej niż 9% od wartości minimalnego wynagrodzenia na 1 luty roku składkowego, przykładowo **dla rozliczenia roku 2023** będzie to 9% z kwoty 3490 czyli **314,10 zł**.

Podatek liniowy

Podatek liniowy pozwala odliczyć koszty, przysługują ulgi podatkowe (choć jest ich mniej niż na zasadach ogólnych), nie można natomiast rozliczyć się wspólnie z małżonkiem.

Jakie stawki obowiązują w podatku liniowym?

PIT:

- stawka jest stała i wynosi **19%** bez względu na osiągnięty dochód,

ZUS:

- dla tej formy opodatkowania składka zdrowotna wynosi **4,9%** osiągniętego dochodu, jednak nie mniej niż 9% od wartości minimalnego wynagrodzenia na 1 luty roku składkowego, przykładowo dla rozliczenia roku 2023 będzie to 9% z kwoty 3490 czyli **314,10 zł**.

Podatku liniowego nie mogą wybrać osoby, które w ramach działalności gospodarczej będą świadczyć usługi na rzecz byłego pracodawcy, odpowiadające czynnościom, które w danym roku podatkowym wykonywali w ramach stosunku pracy. Chodzi tutaj o faktycznie wykonywane czynności w ramach etatu. Jeśli na etacie pracownik wykonywał inne czynności, a inne będzie wykonywał dla ówczesnego pracodawcy w ramach działalności, wtedy już w pierwszym roku może wybrać opodatkowanie liniowe.

Przykład 1.

Pan Marek był zatrudniony w firmie ABC na stanowisku programisty. Umowę o pracę rozwiązał w lipcu 2023. Za miesiąc otworzył swoją działalność, w ramach której świadczy usługi programistyczne dla firmy ABC. Czy pan Marek może zastosować opodatkowanie liniowe?

Pan Marek nie może wybrać opodatkowania liniowego w roku 2023 (w danym roku świadczył tożsame usługi na etacie dla ówczesnego pracodawcy dlatego jest zobowiązany do opodatkowania tych przychodów skalą podatkową), natomiast może już takie wybrać dla roku 2024 (w danym roku już nie miał pracodawcy, co oznacza, że nie wykonywał tożsamych usług dla pracodawcy).

Przykład 2.

Pani Monika była zatrudniona na etacie jako sekretarka w firmie XYZ. W maju 2023 zakończyła pracę. Za dwa miesiące otworzyła swoją firmę, w ramach której świadczy usługi testerskie dla firmy XYZ. Czy Pani Monika może wybrać opodatkowanie liniowe dla swojej działalności?

Tak, pani Monika może wybrać podatek liniowy już w pierwszym roku prowadzenia swojej firmy, ponieważ w roku 2023 jako firma nie świadczyła takich samych usług dla ówczesnego pracodawcy, jakie świadczyła dla niego w ramach etatu.

Ryczałt

Na ryczałcie podatek jest liczony od przychodu. Ta forma opodatkowania wyklucza uwzględnianie kosztów, rozliczenie z małżonkiem oraz możliwość skorzystania z IP Box. Na ryczałcie można odliczyć ulgi, choć jest ich mniej niż w zasadach ogólnych.

Jakie stawki obowiązują na ryczałcie?

PIT:

- podatek płacony jest od osiągniętego przychodu i stawka uzależniona jest od rodzaju dostawy, usługi, przykładowe stawki to: 3% dla działalności handlowej, 5,5% budowlanej, 8,5% usług najmu i dzierżawy, 12% świadczenia usług związanych z doradzaniem w zakresie sprzętu komputerowego, 14% usług architektonicznych, inżynierskich. Kompendium stawek znajduje się [tutaj](#).

ZUS:

- dla tej formy opodatkowania składka zdrowotna uzależniona jest od osiągniętego progu przychodowego i jej wysokość będzie się również zmieniała w każdym roku z powodu kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw (**6.956,94 zł dla roku 2023**)

Składka zdrowotna		
Kwota przychodu	Miesięczna	Roczna
Poniżej 60.000 zł	376,16 zł (6.965,94 zł x 60% x 9%)	4.513,92 zł (376,16 zł x 12)
Od 60.000 zł do 300.000 zł	626,93 zł (6.965,94 zł x 9%)	7.523,16 zł (626,93 zł x 12)
Powyżej 300.000 zł	1.128,48 zł (6.965,94 zł x 180% x 9%)	13.541,76 zł (1.128,48 zł x 12)

Ryczałt nie jest dostępny dla osób, które podejmują działalność gospodarczą w roku, w którym zmieniły działalność z prowadzonej samodzielnie przez jednego małżonka na działalność prowadzoną samodzielnie przez drugiego małżonka - jeśli małżonek przed zmianą opłacał podatek za na zasadach ogólnych.

Przykład 3.

Pan Jan w roku 2023 prowadził działalność opodatkowaną zasadami ogólnymi, którą zamknął w marcu. W czerwcu tego samego roku działalność w takim samym zakresie otworzyła żona pana Jana. Czy żona może dla swojej firmy zastosować ryczałt?

Nie, w roku 2023, żona pana Jana nie może zastosować ryczałtu. Tę formę opodatkowania dla swojej firmy może wybrać dopiero od roku 2024.

Przykład 4.

Pani Anna zlikwidowała w marcu 2023 działalność opodatkowaną liniowo. W maju tego samego roku, działalność w takim samym zakresie otworzył jej mąż. Czy może on dla swojej firmy wybrać podatek ryczałtowy?

Tak, mąż pani Anny może już od 2023 roku zastosować ryczałt, ponieważ pani Anna uprzednio miała działalność na podatku liniowym, której prowadzenie nie wyklucza ryczałtu dla firmy męża. Warunek wykluczający ryczałt w danym roku jest tylko dla uprzednio prowadzonej działalności małżonka na zasadach ogólnych.

Ryczałtu nie mogą również wybrać osoby, które w ramach działalności będą sprzedawać towary lub świadczyć usługi na rzecz ówczesnego pracodawcy - jeśli nie upłynęły 2 lata od rozwiązania umowy o pracę.

Powyższe wyłączenie dotyczy tylko takich sytuacji, kiedy zakres sprzedawanych towarów lub świadczonych usług jest taki sam jak zakres czynności wykonywanych w ramach umowy o pracę w danym lub poprzednim roku podatkowym.

Przykład 5.

Pan Marek był zatrudniony w firmie DEF jako tłumacz języka włoskiego. Umowę z firmą rozwiązał w maju 2022, a w sierpniu tego roku założył swoją firmę świadczącą usługi tłumaczenia z języków obcych. Czy pan Marek może wybrać ryczałt dla swojej firmy?

To, czy pan Marek może wybrać ryczałt zależy od szczegółów jego współpracy z ówczesnym pracodawcą:

- *jeśli pan Marek jako firma w ogóle nie będzie świadczył w roku 2023 usług dla ówczesnego pracodawcy - może wybrać ryczałt już od 2023 r.*
- *jeśli pan Marek w ramach firmy w roku 2023 wyświadczy dla ówczesnego pracodawcy usługę tłumaczenia z języka włoskiego - nie może wybrać ryczałtu w 2023 oraz w 2024, dochody musi opodatkować zasadami ogólnymi. Ryczałt może wybrać dopiero od 2025 r.*
- *jeśli pan Marek w ramach firmy w 2023 r. wyświadczy dla ówczesnego pracodawcy usługę tłumaczenia z języka angielskiego - może wybrać ryczałt w 2023, ponieważ nie są to takie same czynności, jakie wykonywał będąc na etacie.*

Którą formę opodatkowania wybrać?

Która forma opodatkowania będzie najlepsza jest kwestią indywidualną przedsiębiorcy - u każdego inaczej kształtują się parametry przychodowe, kosztowe, a także każdemu mogą przysługiwać inne ulgi i w innej wysokości.

Przed wyborem optymalnego opodatkowania należy wziąć pod uwagę,

- czy możemy wybierać spośród wszystkich trzech możliwości,
- wielkość przewidywanych przychodów,
- wielkość przewidywanych kosztów,
- wysokość składek zdrowotnych - które są inne dla każdej z form opodatkowania,
- stawkę podatku,
- czy przysługuje wspólne rozliczenie z małżonkiem,
- możliwość rozliczenia straty podatkowej,
- rozliczenie ulg.

i na tej podstawie najlepiej dokonać symulacji obliczeń dla każdej z dostępnych form opodatkowania.

A4. JAKI ZUS PŁACI PRZEDSIĘBIORCA - CO MOŻNA WYBRAĆ?

Jako osoba, która prowadzi działalność gospodarczą podlegasz pod ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe, wypadkowe, chorobowe) oraz zdrowotne.

Do jakich ubezpieczeń ZUS musi zgłosić się przedsiębiorca?

Jeśli jednoosobowa działalność jest Twoim jedynym tytułem do ubezpieczeń (np. nie pracujesz dodatkowo na etacie lub Twoje wynagrodzenie z pracy jest niższe niż minimalna krajowa) to do ubezpieczeń:

- emerytalnego, rentowych i wypadkowego (składki społeczne) – musisz zgłosić się obowiązkowo,
- zdrowotnego – musisz zgłosić się obowiązkowo,
- chorobowego – możesz zgłosić się dobrowolnie. Ale tylko wtedy, gdy z działalności jesteś objęty obowiązkowym ZUS społecznym.

Składki ZUS społeczne można zaliczyć w koszty uzyskania przychodu lub odliczyć od dochodu.

Czym się różni składka chorobowa od zdrowotnej?

Składka chorobowa i zdrowotna są ze sobą często mylone. Jednak mimo podobnych nazw, dotyczą dwóch różnych rodzajów ubezpieczeń.

Składka zdrowotna - jest obowiązkowa dla każdego przedsiębiorcy, niezależnie od tego, czy posiada inny tytuł do ubezpieczeń (np. jest na etacie). Ubezpieczenie zdrowotne gwarantuje możliwość korzystania z publicznej służby zdrowia, czyli mówiąc kolokwialnie - chodzenia do lekarza na NFZ.

Składka chorobowa - jest dobrowolna dla przedsiębiorcy. Ubezpieczenie chorobowe pozwala na skorzystanie z zasiłku chorobowego podczas choroby przedsiębiorcy, a w przypadku kobiet - również z zasiłku macierzyńskiego.

Kiedy nie trzeba zgłaszać się do ubezpieczenia społecznego?

Bonusem dla świeżych przedsiębiorców jest zwolnienie ze składek społecznych przez pierwsze 6 miesięcy prowadzenia firmy (tzw. ulga na start) - korzystając z tej możliwości, przez pierwsze pół roku przedsiębiorca może opłacać tylko składki zdrowotne (które są zawsze obowiązkowe z tytułu prowadzenia firmy).

Ulga na start jest dostępna dla osób spełniających łącznie następujące warunki:

- rozpoczęcie działalności po raz pierwszy lub podjęcie jej ponownie po 60 miesiącach od ostatniego zawieszenia firmy lub jej likwidacji
- w ramach działalności nie wykonują dla byłego pracodawcy tych samych czynności (tożsamy), jakie wykonywali dla niego na etacie w tym lub w poprzednim roku kalendarzowym. (Porównaj z przykładami w: jaką formę opodatkowania wybrać?)

Pamiętaj jednak, że brak opłacania składek na ubezpieczenia społeczne oznacza brak świadczeń (np. zasiłku chorobowego czy macierzyńskiego). Okres ulgi na start nie liczy się też do przyszłej emerytury.

Możesz zrezygnować z przywileju ulgi na start i zgłosić się do ubezpieczeń społecznych. Jednak decyzja ta jest nieodwracalna - nie będziesz mógł powrócić do zwolnienia z opłacania składek społecznych w trakcie prowadzenia firmy. Ponownie z ulgi na start będziesz mógł skorzystać dopiero po 60 miesiącach (5 latach) od dnia zawieszenia lub likwidacji firmy.

Do ubezpieczeń społecznych z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej nie musisz się zgłaszać, jeśli m.in.:

- masz równocześnie więcej niż jeden tytuł do ubezpieczeń społecznych, np. umowę o pracę,
- jesteś ubezpieczony w KRUS,
- masz uprawnienia do emerytury lub renty innej niż renta z tytułu niezdolności do pracy ponieważ, jesteś już objęty ubezpieczeniem społecznym z powyższych tytułów.

Z jaką datą zgłosić się do ZUS?

Do ZUS należy zgłosić się z datą założenia firmy. Oznacza to, że dzień założenia firmy musi być pierwszym dniem podlegania pod ubezpieczenia zdrowotne i/lub społeczne.

Jeśli uzyskałeś wpis do CEIDG, ale faktycznie nie rozpoczęłeś działalności, nie podlegasz ubezpieczeniom. Natomiast jeśli podjąłeś tę działalność z datą późniejszą niż data wpisu do ewidencji, podlegasz ubezpieczeniom od daty faktycznego rozpoczęcia działalności.

W kontekście daty założenia firmy warto odnotować czas ulgi na start. Przysługuje ona przez pierwsze pełne sześć miesięcy prowadzenia firmy. Oznacza to, że rejestrując działalność nie od pierwszego dnia miesiąca, niejako wydłużamy czas tej ulgi. Zobaczmy, to na przykładach.

Przykład 1.

Pani Alicja rozpoczyna działalność 1.06.2022 roku. Z tą datą musi zarejestrować się do ubezpieczenia zdrowotnego, chce skorzystać z ulgi na start. Zwolnienie z opłacania społecznych będzie jej przysługiwać do końca listopada. Co oznacza, że od 1.12.2022 musi już zarejestrować się do opłacania składek społecznych.

Przykład 2.

Pan Marcin rozpoczyna działalność 3.06.2022. Z tą datą musi zarejestrować się do ubezpieczenia zdrowotnego, chce skorzystać z ulgi na start. Zwolnienie z opłacania społecznych przysługuje mu do końca grudnia (wtedy minie sześć pełnych miesięcy od czerwca). Co oznacza, że od 1.01.2023 musi zarejestrować się do opłacania składek społecznych.

Jak się zarejestrować do ZUS?

Najprościej jest to zrobić wraz z rejestracją firmy, dołączając do wniosku CEIDG formularze zgłoszeniowe do ZUS. Dane z wniosku CEIDG są automatycznie przekazywane do ZUS, który na jego podstawie dokonuje odpowiedniej rejestracji.

Wniosek o wpis firmy do CEIDG jest jednocześnie zgłoszeniem płatnika składek oraz ubezpieczonego.

Zgłoszenia do ubezpieczeń, należy dokonać na formularzach:

- **ZUS ZUA** – jeśli zgłaszasz się do ubezpieczeń społecznych i zdrowotnego (i dobrowolnie – chorobowego). Zobacz instrukcję jak wypełnić [druk ZUS ZUA](#).
- **ZUS ZZA** – jeśli zgłaszasz się tylko do ubezpieczenia zdrowotnego, np. przy uldze na start lub jednocześnie pracujesz i masz co najmniej minimalne krajowe wynagrodzenie. Zobacz instrukcję jak wypełnić [druk ZUS ZZA](#).

Jeśli nie zgłosisz się do ubezpieczenia w trakcie rejestracji firmy w CEIDG, musisz zgłosić się do ZUS w ciągu 7 dni od daty rozpoczęcia działalności.

Jaki kod podać na formularzach ZUS?

Na drukach ZUS spotkasz dwa kody:

- kod zawodu - szczegółowe omówienie zagadnienia odnajdziesz pod linkiem: [Dlaczego muszę podawać kod zawodu do ZUS, skoro jestem na samozatrudnieniu?](#)
- kod tytułu ubezpieczenia - jest to sześciocyfrowy kod ubezpieczenia, który jest inny dla poszczególnego planu opłacania ZUS oraz sytuacji przedsiębiorcy. Kod zgłoszeniowy ZUS składa się z sześciu znaków.

Podstawowe kody zgłoszeniowe ZUS

Kod tytułu ubezpieczenie - kod ZUS	Opis
05 10 xx	zgłoszenie do pełnego ZUS
05 40 xx	zgłoszenie do ulgi start (opłacanie tylko zdrowotnego - ZUS ZZA)
05 70 xx	zgłoszenie do ZUS preferencyjnego
05 90 xx	zgłoszenie do Małego ZUS Plus

XX - piąta i szósta cyfra. Zależy od posiadania prawa do emerytury/renty oraz stopnia niepełnosprawności.

Jako **piątą cyfrę wpisujesz:**

- 0 - jeśli nie posiadasz prawa do emerytury lub renty,
- 1 - jeśli posiadasz prawo do emerytury,
- 2 - jeśli posiadasz prawo do renty.

Szóstą cyfrą będzie:

- 0 - jeśli nie posiadasz orzeczenia o niepełnosprawności,
- 1 - jeśli posiadasz orzeczenie o lekkim stopniu niepełnosprawności,
- 2 - jeśli posiadasz orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności,
- 3 - jeśli posiadasz orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Przedsiębiorca, który zakłada firmę najczęściej podaje kod 05 40 0 0.

Termin i sposób opłacania ZUS

Składki należy wpłacać na swój indywidualny rachunek składkowy do 20 dnia miesiąca za miesiąc poprzedni. Wszystkie składki za jeden miesiąc (zdrowotne, społeczne itd.) opłacasz jednym przelewem, na którym wpisujesz tylko numer rachunku bankowego - Twój numer rachunku składkowego (NRS). W przelewie nie musisz określać, jaki rodzaj składki opłacasz. Jeśli jesteś mikroprzedsiębiorcą - składki możesz również wpłacać przekazem pocztowym lub pieniężnym.

Jeśli 20 dzień miesiąca przypada w sobotę, niedzielę lub święto, to składki musisz opłacić najpóźniej do pierwszego dnia roboczego następującego po tym dniu.

Indywidualny rachunek otrzymasz niezwłocznie po utworzeniu przez ZUS Twojego konta jako płatnika składek. Informacja o NRS przyjdzie na adres siedziby firmy albo na adres do korespondencji podany przez Ciebie w zgłoszeniu ZUS ZUA/ZZA. Numer rachunku składkowego możesz również wygenerować ze strony zus: [eskładka](#).

Składki musisz zapłacić za każdy miesiąc, w którym byłeś zgłoszony do ubezpieczeń, choćby jeden dzień. Przykładowo, jeśli rozpoczynasz działalność od 28 czerwca, to już za czerwiec musisz opłacić ZUS. Jeśli chodzi o składki społeczne, to są płatne proporcjonalnie do liczby dni, w których prowadziłeś firmę, zaś składki zdrowotne są niepodzielne.

A5. KIEDY MUSISZ ZAREJESTROWAĆ SIĘ DO VAT?

Rozpoczynając działalność gospodarczą, nie musisz od razu rejestrować się jako podatnik VAT, choć jeśli chcesz - to możesz zarejestrować się dobrowolnie. Są jednak sytuacje, które nakładają bezwzględny obowiązek rejestracji do podatku VAT.

Kto musi zarejestrować się do VAT?

Obowiązek rejestracji do VAT masz w dwóch przypadkach.

1. jeśli Twoja wartość sprzedaży przekroczy 200 000 zł w skali roku. Jeśli firmę otwierasz w trakcie roku wtedy kwotę zobowiązującą do rejestracji powinieneś wyliczyć proporcjonalnie wg wzoru: $200\ 000 \cdot \text{liczba dni prowadzenia działalności do końca roku} / \text{liczbę dni w danym roku}$.
2. bez względu na wartość sprzedaży - jeśli wykonujesz czynności wymienione w art.113 ust.13 ustawy VAT. To m.in.:
 - sprzedaż towarów w związku z zawarciem umowy na odległość, czyli przez sklepy internetowe, takich jak:
 - preparatów kosmetyczne i toaletowych,
 - komputerów,
 - urządzeń elektrycznych.
 - sprzedaż części do pojazdów samochodowych i motocykli (dostawy hurtowe i detaliczne)
 - świadczenie usług:
 - prawniczych,
 - w zakresie doradztwa,
 - jubilerskich,

Pełny katalog czynności, odnajdziesz w załączniku nr 3: [Lista towarów i usług, których sprzedaż wymaga rejestracji do VAT](#).

W tym przypadku do VAT-u zobowiązuje Cię już sama sprzedaż danego towaru/usługi.

Kiedy nie trzeba rejestrować się do VAT?

Do VAT nie musisz się rejestrować, jeśli

1. wartość Twojej sprzedaży w roku nie przekroczyła 200 000 zł (tzw. zwolnienie podmiotowe) oraz nie wykonujesz czynności z art. 113 ustawy o VAT,
2. wykonujesz wyłącznie czynności wprost zwolnione z podatku VAT (tzw. zwolnienie przedmiotowe). Jest ich ok 40. Są one wymienione w art. 43 ustawy vatowskiej. To m.in: opieka medyczna, nauczanie języków obcych, opieka dentystryczna. W tym przypadku, nie musisz rejestrować się do VAT, nawet jeśli Twoja sprzedaż przekroczy 200 000 zł.

Na czym dokładnie polega zwolnienie przedmiotowe i podmiotowe przeczytasz w artykule: [Czy powinienem być płatnikiem VAT?](#)

Dobrowolna rejestracja - możesz, ale nie musisz rejestrować się do VAT

Nawet jeśli nie masz obowiązku rejestracji (przysługuje Ci zwolnienie podmiotowe lub przedmiotowe) - to jeśli chcesz - możesz dobrowolnie zgłosić się do VAT, czyli stać się aktywnym podatnikiem VAT (odliczać VAT od zakupów, jak i opodatkowywać sprzedaż, składać deklarację VAT). Tym samym dobrowolna rejestracja do VAT oznacza rezygnację ze zwolnienia VAT. W tej sytuacji zostaniesz zarejestrowany jako czynny podatnik VAT.

Rejestracja jako podatnik vat zwolniony

Zgłoszenie rejestracyjne VAT R możesz złożyć również jeśli chcesz korzystać z przysługującego Ci zwolnienia z podatku. W tym przypadku zostaniesz zarejestrowany jako "podatnik VAT zwolniony".

Takie zgłoszenie nie jest jednak obowiązkowe, ponieważ ustawa nie nakłada obowiązku rejestracji podatników zwolnionych z VAT. Czyli możesz zdecydować:

- czy chcesz się zarejestrować jako podatnik VAT zwolniony,
- czy nie chcesz dokonywać żadnej rejestracji.

Termin rejestracji do VAT

Obowiązkowa rejestracja do VAT:

Jeśli podlegasz obowiązkowej rejestracji do VAT, musisz się do niego zgłosić (czyli złożyć VAT-R) najpóźniej:

- w dniu poprzedzającym pierwszą sprzedaż towarów/usług objętych obowiązkowo rejestracją VAT (z art. 113),
- dzień przed transakcją, która spowoduje przekroczenie limitu 200 000 zł lub kwoty ustalonej proporcjonalnie.

A zatem, do VAT należy zarejestrować się najpóźniej dzień przed dokonaniem pierwszej czynności podlegającej opodatkowaniu. Przepisy natomiast nie wskazują terminu granicznego, w jakim najwcześniej można złożyć takie zgłoszenie.

Dobrowolna rejestracja do VAT - rezygnacja ze zwolnienia

Jeśli otwierasz firmę i chcesz zrezygnować ze zwolnienia VAT już od początku, to do VAT musisz się zgłosić przed dniem wykonania pierwszej czynności firmowej (sprzedaży towaru/usługi).

Jeśli przedsiębiorca chce zrezygnować ze zwolnienia VAT w kolejnych miesiącach - wtedy musi do niego zgłosić się najpóźniej przed początkiem miesiąca, w którym rezygnuje ze zwolnienia.

Obowiązek zgłoszenia się do VAT w przypadku rezygnacji ze zwolnienia tuż przed daną czynnością dotyczy jednorazowej sytuacji - pierwszej sprzedaży, którą rozpoczyna się wykonywanie działalności gospodarczej. Jeżeli moment ten minie - wtedy przedsiębiorca zwolniony z podatku, może zarejestrować się do VAT najpóźniej przed początkiem miesiąca, w którym rezygnuje ze zwolnienia.

Przykład 1.

Pani Monika 13.05. założyła działalność gospodarczą. Przysługuje jej zwolnienie z VAT, jednak dobrowolnie chce być czynnym podatnikiem VAT już od początku funkcjonowania firmy. W tej sytuacji pani Monika powinna zarejestrować się do VAT najpóźniej dzień przed pierwszą sprzedażą, jaką wykona.

Przykład 2.

Pan Jan 13.05 założył działalność gospodarczą. Przysługuje mu zwolnienie z VAT. Od maja do października chce korzystać ze zwolnienia z VAT, natomiast ze zwolnienia chciałby zrezygnować od listopada. W tej sytuacji, pan Jan musi zarejestrować się do VAT do końca października.

Kiedy urząd odmówi rejestracji do VAT i Cię o tym nie powiadomi?

Urząd skarbowy nie dokona rejestracji do VAT i nie musi Cię o tym zawiadomić, jeżeli:

- dane podane w VAT-R są niezgodne z prawdą,
- podmiot nie istnieje,
- mimo podjętych udokumentowanych prób nie ma możliwości skontaktowania się z przedsiębiorcą albo jego pełnomocnikiem,
- przedsiębiorca nie stawia się na wezwania naczelnika urzędu skarbowego,
- z posiadanych informacji wynika, że przedsiębiorca może prowadzić działania z zamiarem wykorzystania działalności banków mających związek z wyłudzeniami skarbowymi,
- wobec tego podmiotu sąd orzekł, na podstawie odrębnych przepisów, zakaz prowadzenia działalności gospodarczej.

A6. CZY BĘDĄ CIĘ DOTYCZYĆ TRANSAKCJE ZAGRANICZNE

Jeżeli planujesz współpracę z kontrahentami zagranicznymi (zarówno z Unii Europejskiej, jak i spoza niej) - musisz zarejestrować się do VAT UE.

Co ważne, obowiązek ten dotyczy także przedsiębiorców zwolnionych z VAT.

Kto i kiedy musi zarejestrować się do VAT UE?

Czynności	Czynny podatnik VAT	Podatnik zwolniony z VAT
Nabywanie usług w UE i spoza UE	TAK	TAK
Świadczenie usług na terenie UE	TAK	TAK
Nabywanie towarów na terenie UW (WNT)	TAK	NIE - jeśli wartość towarów z UE nie przekroczyła 50 000 zł TAK - gdy wartość nabytych towarów z UE przekroczyła 50 000 zł
Dokonywanie dostaw na terenie UE (WDT)	TAK	NIE

Zgłoszenia do VAT UE należy dokonać przed pierwszą ww. transakcją, poprzez formularz VAT-R. Przykładowo, do VAT UE należy się zarejestrować jeśli kupujesz reklamy na Facebooku.

Obowiązek rejestracji jako podatnik VAT-UE nie dotyczy świadczenia usług na rzecz osób fizycznych z innych krajów UE, które nie prowadzą działalności gospodarczej.

Przeczytaj obszerne informacje na temat, kiedy masz [Obowiązek rejestracji jako podatnik VAT-UE](#).